

Probíhá česká králičí renesance: Je to radost, krása a užitek, říkají chovatelé chlupatých ušáků

24.4.2025 - Ondřej Mrázek | Kvety.cz

Chov králíků prošel v poslední době v České republice poměrně turbulentním vývojem. Za minulého režimu měl králíkárnou na vesnici skoro každý, v průběhu devadesátých let je ovšem na zahradách vystřídal bazény a anglický trávník.

Návrat k tradici

Kontaktovali jsme hned několik výrobců a prodejců králíkáren, kteří shodně potvrdili, že zájem o ně je tak ohromný, že se nestačí vyrábět, a zákazníci na ně čekají několik měsíců, ba i půl roku. To nám ostatně v rozhovoru potvrdil také přední český odborník na králíky, šéf posuzovatelů králíků na chovatelských výstavách Českého svazu chovatelů a pedagog na Veterinární univerzitě Brno, MVDr. Vlastimil Šimek, Ph.D.

„V posledních čtyřech letech sledujeme, že zájem o chov králíků docela rychle roste. Dá se tedy říci, že se Češi v tomto směru znovu vrací k pozapomenuté tradici. Během epidemie a těsně po tom nešťastném covidovém období máme zprávy z velkého spektra chovatelů po celé republice, že zejména lidé, kteří s tím měli do devadesátých let nějaké zkušenosti a pak toho zanechali třeba kvůli zaměstnání, se znovu hlásí do chovatelských spolků a začínají s chovem,“ říká.

VIDEO: Nejen začínající chovatele bude jistě zajímat, jak snadno rozlišit pohlaví u králíků. Tak se podívejte.

Souvisí to podle něj se základní potravinovou soběstačností v rámci komodit živočišného původu, jejíž důležitost si lidé znovu začínají intenzivněji uvědomovat. Lze tak bez nadsázky říci, že **prožíváme renesanci chovu králíků**, stejně tak drobné drůbeže.

Lidem kolikrát stačilo podívat se za covidu na prázdné regály s masem v supermarketech, nemluvě o tom, že doma vykrmení králíci mají většinou chutnější a vyzrálejší maso než ti z velkých faremních chovů. A chovatelský boom byl rázem na světě.

Výchova je alchymie

U králíků chovaných na soutěže a na chov, stejně jako u králičích mazlíčků, které si pořizujeme domů, je **velice důležitá jejich správná socializace**. *„Králíka, který není správně socializovaný, nechcete ani na výstavách, protože tam se ocitá ve společnosti hodně lidí, ani na závodech v hopu, protože by vám nejspíše utekl a někam se schoval, ani doma v bytě, protože pak si s ním vaše dítě nepohraje,“* vysvětluje Vlastimil Šimek.

Správná výchova je v tomto směru podle něj opravdová alchymie, což se většinou netýká králíků masných plemen, které chováme v králíkárně na maso. Ti mají potřebu se socializovat – jestli se u nich dá o něčem podobném mluvit – jen jako malí králíci, když je chodíte vy nebo vaše děti nakrmit a pohladit. Zkušenosti chovatelé shodně zdůrazňují, že nesmírně důležité jsou v tomto směru zejména

první tři nebo čtyři měsíce života.

V tomto období je králík ještě tvárný, lehce si zvyká na nové lidi a učí se nové věci. Co nezvládnete v tomto období, to už se zpravidla nedá napravit. Jedním z příkladů je třeba zvyk chodit na suchý záchod podobně jako kočka. **Králík je z podstaty zvíře čistotné**, i pokud ho chováte v kotci, chodí na záchod pouze na jedno místo do rohu tak, aby zbytek jeho příbytku zůstal čistý a suchý.

Jak zkušený chovatelé zdůrazňují, zcela **zásadní je nechat mladé králíky naočkovat**. U nich je situace s preventivní medicínou o hodně jednodušší a finančně méně náročná než u psů nebo koček. Jde o vakcinaci proti myxomatóze a králíčímu moru prvního a druhého typu, takže dohromady jde postupně o tři vakcinace ročně.

Je to nutnost, protože obě zmíněné nemoci tady jsou, pravidelně se vracejí a ten, kdo nemá chov proočkovaný, v případě nákazy většinou o celý přijde.

Fascinace i poslání

„U nás se králíci chovali asi tak nějak odjakživa, byla to součást rodinné tradice. Nejdříve jsem pomáhal rodičům a všechno okoukával, no a potom jsme se spolužáky chodili do chovatelského kroužku v Bohdalově a v páté třídě jsem si pořídil králíky vlastní, byli to čeští strakáči,“ upřesňuje David Chalupa, další z králíkářů, které jsme navštívili, dlouholetý chovatel a posuzovatel na chovatelských výstavách.

Posuzovatelé se při rozhodování, který z vystavených králíků je nejlepší, řídí podle *Vzorníku plemen králíků*. **„Kdo chce dělat posuzovatele, musí nejméně pět let chovat vlastní králíky, být členem Českého svazu chovatelů a absolvovat tříletý kurz, kde se učí veškeré podrobnosti a nuance od zkušených posuzovatelů, a úspěšně složit závěrečnou zkoušku,“** vysvětluje a ukazuje nám dva chovy: o jeden se stará on sám, o druhý jeho manželka.

Čtyřiatřicetiletý David Chalupa má chov králíků jako zálibu. Pracuje jako inseminační technik a drobný soukromý hospodář. Jeho manželka, která je v současné době na mateřské dovolené, je zootechnička, takže k domácím zvířatům mají oba blízko.

„Fascinuje mě sledovat, jak se králík vyvíjí. Šlechtíme je, zkoušíme, které připářit na sebe, aby to bylo exteriérově co nejlepší. Vím, že z chovu rozhodně nezbohatnu, a vlastně ani nechci, ale je to na jedné straně záliba, na druhé bych řekl skoro až poslání, rozhodně ne žádný byznys,“ dodává.

Radost, krása, užitek

„Děláme zimní vrhy už v lednu, aby králíci včas dospěli pro letní a podzimní výstavy. Malá plemena mají v jednom vrhu většinou pět mláďat, ta větší třeba osm až deset,“ říká. Chovat králíky je podle jeho slov časově dost náročné, protože se o ně musíte starat opravdu den co den, takže na nějakou delší dovolenou můžete zapomenout.

David Chalupa připomíná staré rčení: **chovatelství je radost, krása a užitek**. Jednotlivá plemena se dělí podle velikosti a struktury srsti; převážně jsou chována především pro výstavy. Přesto jsou známa i plemena také pro užitek, to znamená, že v určitém věku dozrají pro porážku.

Na otázku, jestli všechny králíky spořádají sami, s úsměvem odpovídá, že má velkou rodinu, kde o jedlíky králíčího masa rozhodně není nouze. Když se vyskytnou přebytky, které nespotřebují, prodají maso zájemcům. Co se týče případného zisku, nestojí to prý za řeč. Pokud se nějaké peníze

investované do chovu vrátí, je to spíše z chovných králíků, které prodají na výstavách.

Maso jako elixír

Mezi čtyřmi až šesti měsíci má králík nejlepší maso jak z hlediska textury, tak co se týká jemnosti i chuti. Naopak maso starších chovných králíků, jimž jsou tři nebo čtyři roky, je na gastronomické využití méně vhodné, maximálně tak pomlít s vepřovým do klobás.

„Dnes je docela problém sehnat kvalitní králíčí maso. Když si povíte třeba dvě stě padesát korun za kilogram masa v jateční úpravě, mnozí nad tím ohnují nos, že jim to přijde příliš drahé, a koupí si raději v hypermarketu kuře za osmdesát korun. Ať si ho klidně koupí, ale ten králík vyžaduje docela hodně individuální péče, protože nelze využít téměř žádnou mechanizaci nebo automatizaci,“ objasňuje David Chalupa.

Králíčí maso je přitom nejen **velice chutné**, ale **i zdraví prospěšné**. Je dietní a na lidi trpící civilizačními chorobami, dnou nebo podobným onemocněním, působí doslova jako elixír.

Nechovám, co nesním

„U nás na dědině jsou králíci všude, má je snad úplně každý. Dá se říct, že je to vítané zpestření jídelníčku pro rodinu,“ říká Radek Kolomazník, pětapadesátiletý tesař, který ve své králíkárně v Litobratřicích na Ivančicku chová tři samičky a jednoho samce. Letos se jim narodilo celkem osmnáct mláďat, takže o králíčí pečínku bude u nich doma postaráno.

Na rozdíl od předešlých králíkářů, které láká na chovu šlechtění, a zúčastňují se prestižních výstav, pan Kolomazník je chovatel, jemuž je svět šlechtěných plemen a soutěží zcela cizí. Na otázku, jaká chová plemena, odpovídá s úsměvem, že není žádný chovatel a na plemena nehledí. **„Chovám docela obyčejné vesnické králíky na maso. Co nesním, nechovám ani nepěstuju,“** dodává.

Králíky krmí na jaře mladými pampeliškami, čerstvě nasekanou trávou a senem. Přes léto seno nasuší a v zimě jím králíky krmí, také ovšem a k tomu přidává řepu a mrkev. Speciální granule nepoužívá, nedělali to ani jeho předkové a nevidí k tomu důvod, chov by se podle něj navíc zbytečně podražil. Dělá to stejně jako jeho rodiče a prarodiče a věří, že králíkářské rodinné žezlo po něm převezmou jeho malí vnoučci.

„Ti rádi chodí králíky krmit a hladit si je, ale jakmile se dozvědí, že se chystáme některého z nich porazit a upéct, začnou hned vyvádět, ať to neděláme, že jim je jich líto. Nemají z toho ještě rozum,“ zdůrazňuje a při představě jeho oblíbené pochoutky, pečeného králíka s bůčkem v chřestové omáčce s knedlíkem, se s úsměvem dlouze zasní.

<https://www.kvety.cz/priroda/kralik-chov-na-slechtenu-a-vystavy-vs-maso-chutne-a-zdrave>